

**DECYZJA NR DPP-WOPN.717.6.2024.AJ
PREZESA URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO**

z dnia 1 października 2024 r.

umarzająca w całości postępowanie administracyjne w sprawie przyznania Kolejom Wielkopolskim otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny

Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 572), zwanej dalej „k.p.a.”, w związku z art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 697), zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek przewoźnika kolejowego Koleje Wielkopolskie sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, zwanego dalej „Kolejami Wielkopolskimi” lub „Spółką”, z 4 marca 2024 r. (data wpływu do Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Urzędem”, za pośrednictwem poczty elektronicznej: 12 marca 2024 r.), zaktualizowany 4 kwietnia 2024 r. (data wpływu do Urzędu za pośrednictwem poczty elektronicznej: 4 kwietnia 2024 r.), w sprawie uruchamiania planowanego nowego kolejowego przewozu pasażerskiego na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 28 czerwca 2025 r. do 2 września 2029 r., tj. w rocznych rozkładach jazdy pociągów 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028 oraz 2028/2029, przewozy realizowane w soboty (6) i niedziele (7) w terminach:

- od 28 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r.;
- od 3 stycznia 2026 r. do 29 marca 2026 r. i od 27 czerwca 2026 r. do 30 sierpnia 2026 r.;
- od 2 stycznia 2027 r. do 28 marca 2027 r. i od 26 czerwca 2027 r. do 29 sierpnia 2027 r.;
- od 1 stycznia 2028 r. do 26 marca 2028 r. i od 24 czerwca 2028 r. do 3 września 2028 r.;
- od 6 stycznia 2029 r. do 31 marca 2029 r. i od 23 czerwca 2029 r. do 2 września 2029 r.,

a także 15 sierpnia 2025 r., 6 stycznia 2026 r., 6 stycznia 2027 r., 6 stycznia 2028 r., 15 sierpnia 2028 r. oraz 15 sierpnia 2029 r.,

umarzam ww. postępowanie administracyjne w całości.

UZASADNIENIE

Stan faktyczny:

Należy wskazać, że 12 marca 2024 r. do Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, zwanego dalej „Prezesem UTK”, wpłynął za pośrednictwem poczty elektronicznej wniosek Kolei Wielkopolskich z 4 marca 2024 r. o przyznanie otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 20 czerwca 2025 r. do 2 września 2029 r., tj. w rocznych rozkładach jazdy pociągów 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028 oraz 2028/2029, zwany dalej również „Wnioskiem”, wraz z załącznikami.

Pismem z 21 marca 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.2.AJ) Prezes UTK wezwał Koleje Wielkopolskie do uzupełnienia braków o charakterze merytorycznym we Wniosku.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 21 marca 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.2.AJ), 4 kwietnia 2024 r. do Urzędu wpłynął za pośrednictwem poczty elektronicznej zaktualizowany Wniosek Kolei Wielkopolskich, wraz z załącznikiem.

Pismem z 10 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.4.AJ) Prezes UTK zawiadomił Koleje Wielkopolskie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji w sprawie dotyczącej otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 28 czerwca 2025 r.

do 2 września 2029 r., tj. w rocznych rozkładach jazdy pociągów 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028 oraz 2028/2029, przewozy realizowane w soboty (6) i niedziele (7) w terminach:

- od 28 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r.;
- od 3 stycznia 2026 r. do 29 marca 2026 r. i od 27 czerwca 2026 r. do 30 sierpnia 2026 r.;
- od 2 stycznia 2027 r. do 28 marca 2027 r. i od 26 czerwca 2027 r. do 29 sierpnia 2027 r.;
- od 1 stycznia 2028 r. do 26 marca 2028 r. i od 24 czerwca 2028 r. do 3 września 2028 r.;
- od 6 stycznia 2029 r. do 31 marca 2029 r. i od 23 czerwca 2029 r. do 2 września 2029 r.,

a także 15 sierpnia 2025 r., 6 stycznia 2026 r., 6 stycznia 2027 r., 6 stycznia 2028 r., 15 sierpnia 2028 r. oraz 15 sierpnia 2029 r.

W tym samym piśmie Spółka została także poinformowana o materiale dowodowym i faktach znanych Prezesowi UTK z urzędu. Ponadto Prezes UTK poinformował o przysługującym prawie wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów.

12 kwietnia 2024 r. Prezes UTK opublikował informację o wpływie Wniosku Kolei Wielkopolskich na stronie internetowej Urzędu pod adresem: <https://utk.gov.pl/pl/dostep-do-infrastruktur/dostep-do-infrastruktury/otwarty-dostep-krajowy/powiadomienia/21269,Powiadomienia-Kolei-Wielkopolskich-o-planowanych-nowych-krajowych-uslugach-pasaz.html>.

Pismem z 14 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.5.AJ) Prezes UTK powiadomił podmioty uprawnione o otrzymaniu powiadomienia Kolei Wielkopolskich z 4 marca 2024 r. w sprawie uruchamiania nowych kolejowych przewozów pasażerskich na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny oraz poinformował o przysługującym prawie zgłoszenia wniosku o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej, w terminie i na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2018/1795 z dnia 20 listopada 2018 r. ustanawiającego procedurę i kryteria do celów stosowania badania równowagi ekonomicznej zgodnie z art. 11 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/34/UE (Dz. Urz. UE L 294 z 21 listopada 2018 r. str. 5), zwanego dalej „rozporządzeniem 2018/1795”.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 14 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.5.AJ), pismem z 13 maja 2024 r. (znak: PBH1w.8153.13.2.2024, data wpływu za pośrednictwem poczty elektronicznej: 14 maja 2024 r.), POLREGIO S.A. z siedzibą w Warszawie, zwana dalej „POLREGIO”, wniosła o przedłużenie terminu na złożenie wniosku o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej w związku z planowaną przez Koleje Wielkopolskie nową usługą.

Pismem z 21 maja 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.8.AJ) Prezes UTK postanowił odmówić POLREGIO wydłużenia terminu na złożenie wniosku o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej w niniejszym postępowaniu.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 14 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.5.AJ), pismem z 22 maja 2024 r. (znak: BBPR1m-070-085/2024, data wpływu za pośrednictwem platformy ePUAP: 23 maja 2024 r.), „PKP Intercity” S.A. z siedzibą w Warszawie poinformowała o rezygnacji ze składania wniosku o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej w związku z planowaną przez Koleje Wielkopolskie nową usługą.

Pismem z 13 czerwca 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.12.AJ) Prezes UTK zawiadomił PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „PKP PLK”, że w terminie określonym w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2018/1795 nie został złożony żaden wniosek o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 14 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.5.AJ), pismem z 19 czerwca 2024 r. (znak: DT-D-III.8050.11.2.2024, data wpływu za pośrednictwem platformy ePUAP: 20 czerwca 2024 r.), Marszałek Województwa Dolnośląskiego przedstawił stanowisko w związku z planowaną przez Koleje Wielkopolskie nową usługą. Do ww. pisma załączone zostało upoważnienie nr 842/2024 do podpisywania dokumentów w przedmiocie związanym z realizacją zadań organizatora wojewódzkiego publicznego transportu zbiorowego na obszarze województwa dolnośląskiego.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 14 kwietnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.5.AJ), pismem z 21 czerwca 2024 r. (znak: KD.EO.047.1.2024, data wpływu za pośrednictwem platformy ePUAP: 21 czerwca 2024 r.), Koleje Dolnośląskie S.A. z siedzibą w Legnicy przedstawiła stanowisko w związku z planowaną przez Koleje Wielkopolskie nową usługą przewozu pasażerskiego na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny.

Pismem z 26 czerwca 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.16.AJ) Prezes UTK zawiadomił Spółkę o materiale dowodowym oraz wezwał do przedstawienia stanowiska Kolei Wielkopolskich w sprawie opinii otrzymanych od podmiotów uprawnionych, w odpowiedzi na Wniosek Spółki. Ponadto Prezes UTK zawiadomił Spółkę o możliwości skorzystania z prawa do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, wyznaczając nowy termin załatwienia sprawy, tj. do 5 sierpnia 2024 r.

16 lipca 2024 r. do Urzędu wpłynął, za pośrednictwem poczty elektronicznej, wniosek POLREGIO z 21 maja 2024 r. o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej, w wersji jawnej oraz niejawnej, wraz z załącznikami. W wyniku weryfikacji stwierdzono, że ww. wniosek został uprzednio skutecznie doręczony do Urzędu 22 maja 2024 r., z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2018/1795.

W odpowiedzi na pismo Prezesa UTK z 26 czerwca 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.16.AJ), pismem z 17 lipca 2024 r. (znak: KW-WWR-712.030.2024, data wpływu za pośrednictwem poczty elektronicznej: 24 lipca 2024 r.), Koleje Wielkopolskie przedstawiły stanowisko w sprawie opinii do Wniosku otrzymanych od podmiotów uprawnionych, jednocześnie składając oświadczenie o wycofaniu Wniosku.

Pismem z 1 sierpnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.21.AJ) Prezes UTK wezwał POLREGIO do przekazania stanowiska w przedmiocie występowania szczególnie chronionych informacji w przekazanej dokumentacji, w związku ze złożonym wnioskiem z 21 maja 2024 r. o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej.

Pismem z 2 sierpnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.22.AJ) Prezes UTK zawiadomił PKP PLK, że informacja o tym, że w terminie określonym w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2018/17952 nie został złożony żaden wniosek o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej, jest nieaktualna.

Pismem z 6 sierpnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.24.AJ) Prezes UTK zawiadomił Spółkę o materiale dowodowym oraz o możliwości skorzystania z prawa do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Jednocześnie Prezes UTK wyznaczył nowy termin załatwienia sprawy, tj. do 5 września 2024 r.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UTK z 1 sierpnia 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.21.AJ), 9 sierpnia 2024 r. do Urzędu wpłynęło, za pośrednictwem poczty elektronicznej, pismo POLREGIO z 8 sierpnia 2024 r. (znak: PBH1.713.30.2024) wraz z załącznikami.

Pismem z 4 września 2024 r. (znak: DPP-WOPN.717.6.2024.31.AJ) Prezes UTK postanowił ograniczyć Kolejom Wielkopolskim prawo wglądu do materiału dowodowego niniejszego postępowania w odniesieniu do wiadomości elektronicznej od POLREGIO z 22 maja 2024 r. w zakresie załączonych do ww. wiadomości elektronicznej dokumentów, tj. wniosku POLREGIO o przeprowadzenie badania równowagi ekonomicznej z 21 maja 2024 r. wraz z załącznikami.

Mając powyższe na uwadze, Prezes UTK zważył, co następuje:

Stosownie do art. 13a ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym do postępowania przed Prezesem UTK stosuje się, z zastrzeżeniem art. 13ab i art. 13b ust. 2 i 3, przepisy k.p.a.

Zgodnie natomiast z art. 104 § 1 k.p.a.: *Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej.*

Art. 13 ust. 1 pkt 5 ustawy o transporcie kolejowym przyznaje Prezesowi UTK kompetencję do wydawania decyzji dotyczących otwartego dostępu.

Jak już wskazano, 12 marca 2024 r. do Prezesa UTK wpłynął Wniosek Kolei Wielkopolskich w sprawie uruchamiania planowanego nowego kolejowego przewozu pasażerskiego na trasie międzynarodowej krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny.

Spółka złożyła Wniosek na formularzu przeznaczonym dla postępowań administracyjnych prowadzonych zgodnie z procedurą przewidzianą w rozporządzeniu 2018/1795.

W związku z otrzymaniem przez Prezesa UTK Wniosku, niezbędne było ustalenie statusu Spółki na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Zgodnie z informacjami, którymi Prezes UTK dysponuje z urzędu, Koleje Wielkopolskie są przewoźnikiem kolejowym, posiadającym licencję nr WPO/188/2010 na świadczenie usług transportu kolejowego w Unii Europejskiej i Europejskim Obszarze Gospodarczym, wydaną przez Prezesa UTK 6 lipca 2010 r. na czas nieokreślony. Ponadto Spółka posiada certyfikat bezpieczeństwa część A nr PL1120200042, wydany decyzją Prezesa UTK z 20 października 2020 r. (znak: DMB-WMIC.400.70.2020.KC), ważny od 24 października 2020 r. do 24 października 2025 r., potwierdzający akceptację systemu zarządzania bezpieczeństwem na terenie Unii Europejskiej oraz certyfikat bezpieczeństwa część B nr PL1220200051, wydany decyzją Prezesa UTK z 20 października 2020 r. (znak: DMB-WMIC.401.83.2020.KC), ważny od 24 października 2020 r. do 24 października 2025 r., potwierdzający akceptację regulacji przyjętych przez przedsiębiorstwo kolejowe w celu spełnienia krajowych wymagań bezpieczeństwa

wykonywania przewozów na danej sieci. Z tego względu Prezes UTK ustalił, że Spółka jest przewoźnikiem kolejowym posiadającym podstawowe dokumenty z zakresu transportu kolejowego, umożliwiające wykonywanie kolejowych przewozów osób.

Stosownie do art. 29c ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym: *Regularny przewóz kolejowy osób niebędący przewozem o charakterze użyteczności publicznej jest wykonywany na podstawie decyzji o przyznaniu otwartego dostępu albo decyzji o przyznaniu ograniczonego dostępu.*

Zgodnie z art. 29d ust. 4 ustawy o transporcie kolejowym: *W zakresie kolejowych przewozów osób innych niż przewozy okazjonalne zarządca zawiera umowę o przydzielenie zdolności przepustowej w takim zakresie, w jakim aplikant zawarł umowę o świadczenie usług publicznych, przedstawił oświadczenie organizatora publicznego transportu kolejowego o zamiarze objęcia pociągów umową o świadczenie usług publicznych albo uzyskał decyzję o przyznaniu otwartego dostępu albo decyzję o przyznaniu ograniczonego dostępu.*

W świetle wyżej cytowanych przepisów ustawy o transporcie kolejowym podmiotem uprawnionym do złożenia wniosku o przyznanie otwartego dostępu na danej trasie jest więc aplikant. Zgodnie z treścią art. 4 pkt 9b ustawy o transporcie kolejowym aplikantem jest przewoźnik kolejowy, międzynarodowe ugrupowanie interesów gospodarczych obejmujące przewoźników kolejowych lub inny podmiot zainteresowany uzyskaniem zdolności przepustowej, w szczególności organizator publicznego transportu kolejowego, spedytor, nadawca ładunku lub operator transportu kombinowanego.

Natomiast przez przewoźnika kolejowego, zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy o transporcie kolejowym, należy rozumieć przedsiębiorcę uprawnionego do wykonywania przewozów kolejowych, w tym przedsiębiorcę świadczącego wyłącznie usługę trakcyjną, na podstawie licencji i jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa, lub przedsiębiorcę uprawnionego do wykonywania przewozów kolejowych na podstawie świadectwa bezpieczeństwa.

Tym samym należy stwierdzić, że Koleje Wielkopolskie, w związku z posiadaniem licencji na wykonywanie przewozów kolejowych osób oraz jednolitego certyfikatu bezpieczeństwa, spełniają wymagania ustawy o transporcie kolejowym pozwalające uznać Spółkę za przewoźnika kolejowego. Kolejom Wielkopolskim przysługuje zatem uprawnienie do złożenia wniosku dotyczącego przyznania otwartego dostępu do infrastruktury kolejowej. Wniosek został podpisany przez osoby upoważnione do reprezentacji Kolei Wielkopolskich zgodnie z zasadami reprezentacji Spółki wskazanymi w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Przedmiotowe postępowanie administracyjne zostało wszczęte ze względu na złożenie przez Koleje Wielkopolskie Wniosku. Jednak z uwagi na wycofanie przez Spółkę ww. Wniosku, zastosowanie w sprawie znajdzie przepis art. 105 § 1 k.p.a. Zgodnie z brzmieniem przywołanego przepisu: *gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.*

Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z siedzibą w Poznaniu z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Po 704/18, Legalis nr 1880167) (...) *art. 105 k.p.a. ustanawia dwie ogólne zasady umarzania postępowania administracyjnego: pierwszą przewidzianą w § 1, dotyczącą działania organu ex officio, ze skutkiem obligatoryjnego umorzenia postępowania administracyjnego wobec jego bezprzedmiotowości i drugą, unormowaną w § 2, dopuszczającą stosowanie zasady względnej dyspozycyjności, z pozostawieniem po stronie organu administracyjnego uznania co do umorzenia postępowania (zob. B. Adamiak, komentarz do art. 105 k.p.a. (w:) B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2017, Legalis). (...) Nie mieści się natomiast w dyspozycji przepisu art. 105 § 2 k.p.a. sytuacja, w której postępowanie może być wszczęte wyłącznie na wniosek strony i wnioskodawca składa wyraźne oświadczenie o wycofaniu wniosku. Na skutek wycofania wniosku przestaje bowiem istnieć element warunkujący nawiązanie stosunku materialnego, a organ prowadzący postępowanie pozbawiony wniosku strony nie może orzekać w sposób merytoryczny o żądaniu nieistniejącym. W przeciwnym razie zaistniałby przypadek, gdzie dalsze prowadzenie postępowania byłoby działaniem z urzędu, które w postępowaniach określanych jako wnioskowe jest wyraźnie zakazane w art. 61 § 2 k.p.a. Zatem, cofnięcie wniosku powoduje powstanie obiektywnej okoliczności bezprzedmiotowości postępowania.*

Koleje Wielkopolskie w piśmie z 17 lipca 2024 r. (znak: KW-WWR-712.030.2024, data wpływu za pośrednictwem poczty elektronicznej: 24 lipca 2024 r.), **złożyły oświadczenie o wycofaniu** wniosku z 4 marca 2024 r. w sprawie wydania przez Prezesa UTK decyzji dotyczącej otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 28 czerwca 2025 r. do 2 września 2029 r., tj. w rocznych rozkładach jazdy pociągów 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028 oraz 2028/2029, przewozy realizowane w soboty (6) i niedziele (7) w terminach:

- od 28 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r.;
- od 3 stycznia 2026 r. do 29 marca 2026 r. i od 27 czerwca 2026 r. do 30 sierpnia 2026 r.;
- od 2 stycznia 2027 r. do 28 marca 2027 r. i od 26 czerwca 2027 r. do 29 sierpnia 2027 r.;

- od 1 stycznia 2028 r. do 26 marca 2028 r. i od 24 czerwca 2028 r. do 3 września 2028 r.;
- od 6 stycznia 2029 r. do 31 marca 2029 r. i od 23 czerwca 2029 r. do 2 września 2029 r.,

a także 15 sierpnia 2025 r., 6 stycznia 2026 r., 6 stycznia 2027 r., 6 stycznia 2028 r., 15 sierpnia 2028 r. oraz 15 sierpnia 2029 r.

Otwarty katalog przesłanek z art. 105 § 1 k.p.a. znajduje swoje potwierdzenie w orzecznictwie: *bezzprzedmiotowość postępowania administracyjnego o której mowa w art. 105 § 1 k.p.a. może wynikać z bardzo różnorodnych przyczyn, ich katalog nie jest zamknięty* (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 27 października 2016 r., sygn. Akt II SA/Łd 416/16, Legalis nr 1539691).

W orzecznictwie zwraca się uwagę na charakter rozstrzygnięcia umarzającego postępowanie wskazując, że *chodzi tu o kryterium bezzprzedmiotowości odnoszące się do postępowania, ale w taki sposób, iż wynik tego postępowania nie powinien mieć charakteru merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie, lecz jedynie być formalnym jego zakończeniem* (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt II SA/Bk 385/16, Legalis nr 1536489). Odnosząc się do zagadnienia bezzprzedmiotowości postępowania, wskazać należy, że zgodnie z poglądem Naczelnego Sądu Administracyjnego, zwanego dalej „NSA”, zawartym w wyroku z 29 czerwca 2009 r. (sygn. akt II OSK 1055/08, Legalis nr 1249326): (...) *bezzprzedmiotowość postępowania zachodzi jedynie w sytuacjach, gdy w świetle prawa materialnego i ustalonego stanu faktycznego brak jest sprawy administracyjnej mogącej być przedmiotem postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ administracji państwowej jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu.*

W orzecznictwie sądów administracyjnych wskazuje się, że: *Bezzprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia* (tak: NSA w wyroku z 24 kwietnia 2003 r., sygn. akt III SA 2225/01, Legalis nr 98876).

Na stosunek materialnoprawny składają się tymczasem cztery elementy:

- podmiot stosunku,
- przedmiot stosunku,
- sfera faktów mających znaczenie dla możliwości konkretyzacji stosunku,
- sfera prawna, z której wywodzi się określony stosunek prawny (interes prawny), przesądzający o możliwości i kształcie konkretyzacji tego stosunku.

W świetle ugruntowanego w orzecznictwie poglądu brak któregokolwiek z wymienionych powyżej elementów stosunku materialnoprawnego oznaczać będzie, że postępowanie administracyjne stało się bezzprzedmiotowe.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że postępowanie jest bezzprzedmiotowe i jako takie podlega obligatoryjnemu umorzeniu, a to z następującego względu. Postępowanie prowadzone było w sprawie wydania przez Prezesa UTK decyzji o przyznaniu Kolejom Wielkopolskim otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 28 czerwca 2025 r. do 2 września 2029 r.

Zgodnie z art. 29c ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym: *regularny przewóz kolejowy osób niebędący przewozem o charakterze użyteczności publicznej jest wykonywany na podstawie decyzji o przyznaniu otwartego dostępu albo decyzji o przyznaniu ograniczonego dostępu.*

Stosownie do brzmienia art. 29d ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym: *aplikant nabywa prawo do składania wniosków o przydzielenie zdolności przepustowej po zawarciu z zarządcą umowy o przydzielenie zdolności przepustowej.*

Wobec powyższego stwierdzić należy, że postępowanie w przedmiocie wydania decyzji w sprawie otwartego dostępu może zostać wszczęte wyłącznie na żądanie strony – aplikanta. Zgodnie z definicją legalną zawartą w art. 4 pkt 9b ustawy o transporcie kolejowym, aplikantem jest przewoźnik kolejowy, międzynarodowe ugrupowanie interesów gospodarczych obejmujące przewoźników kolejowych lub inny podmiot zainteresowany uzyskaniem zdolności przepustowej, w szczególności organizator publicznego transportu kolejowego, spedytor, nadawca ładunku lub operator transportu kombinowanego. Spółka, mająca status aplikanta, złożyła 12 marca 2024 r. Wniosek, który następnie wycofała 24 lipca 2024 r.

Wszczęcie postępowania administracyjnego w sytuacji, gdy zgodnie z przepisami prawa organ administracji może kształtować stosunki prawne wyłącznie na wniosek strony, oparte jest na zasadzie skargowości. Wycofanie więc przez stronę wniosku o wszczęcie postępowania skutkuje jego bezzprzedmiotowością. Cofnięcie wniosku przez jedyne

wnioskodawcę oznacza, że przestaje istnieć przedmiot postępowania administracyjnego, ponieważ brak jest żądania uprawnionego podmiotu konkretyzacji jego prawa lub obowiązków w określonych okolicznościach faktycznych.

W orzecznictwie sądów administracyjnych prezentowany jest pogląd, że cofnięcie wniosku przez jedynego wnioskodawcę stanowi podstawę do obligatoryjnego umorzenia postępowania w oparciu o art. 105 § 1 k.p.a. (tak: NSA w wyroku z 14 grudnia 2010 r., I OSK 254/10, Legalis nr 343082, wyrok NSA z 24 listopada 2006 r., II OSK 1436/05, Legalis nr 244532).

Tym samym, wobec wycofania przez Spółkę wniosku o przyznanie otwartego dostępu na trasie krajowej Poznań Główny – Szklarska Poręba Górna – Poznań Główny, w okresie od 28 czerwca 2025 r. do 2 września 2029 r., tj. w rocznych rozkładach jazdy pociągów 2024/2025, 2025/2026, 2026/2027, 2027/2028 oraz 2028/2029, należy stwierdzić, że niniejsze postępowanie stało się bezprzedmiotowe. Brak jest bowiem przedmiotu stosunku materialnoprawnego, jakim jest wniosek uprawnionego podmiotu o wydanie decyzji o przyznaniu otwartego dostępu na wnioskowanej trasie. W związku z powyższym Prezes UTK nie rozpoznał merytorycznie Wniosku złożonego przez Koleje Wielkopolskie.

Wobec zaistnienia obiektywnej bezprzedmiotowości postępowania, Prezes UTK zobowiązany był do wydania decyzji o umorzeniu niniejszego postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Prezes UTK rozstrzygnął jak w sentencji.

POUCZENIE

Strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Prezesa UTK z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji.

Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się do Prezesa UTK z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa UTK. Wpis od skargi wynosi 200 zł i uiszczany jest gotówką do kasy sądu administracyjnego lub na rachunek bankowy tego sądu, zgodnie z art. 15 w zw. z art. 127 § 3 w zw. z art. 129 § 2 k.p.a. w zw. z art. 3 § 2 pkt 1 oraz art. 13 § 1 i § 2, art. 52 § 1 i § 3, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 935), zwanej dalej „p.p.s.a.”, w zw. z § 2 ust. 1 pkt 2 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

Stronie przysługuje możliwość ubiegania się o prawo pomocy obejmujące zwolnienie strony od kosztów sądowych oraz bezpłatne ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika, na zasadach określonych w art. 239 – art. 262 p.p.s.a.

Strona zadowolona z decyzji może złożyć, przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, oświadczenie o zrzeczeniu się uprawnienia do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy skutkujące prawomocnością decyzji. Złożenie oświadczenia następuje na zasadach ogólnych przewidzianych dla wniesienia podania określonych w art. 63 § 1 k.p.a.

Prezes Urzędu Transportu Kolejowego *Ignacy Góra*